

Leerling en Onderwijs

1.1 Leerlingen ervaren eigenaarschap en betrokkenheid

leerling is zelfredzaam	leerling is zelfstandig	leerling maakt keuzes	leerling bepaalt
De leerling ervaart dat de leraar manieren gebruikt om lesactiviteiten interessant en aantrekkelijk te maken.	De leerling ervaart dat de leraar diverse coöperatieve werkvormen gebruikt om betrokkenheid bij de les te stimuleren.	De leerling ervaart dat de leeromgeving uitdaagt en prikkelt om aan activiteiten mee te doen en daarmee bezig te blijven.	De leerling ervaart dat de eigen interesse en betrokkenheid uitgangspunt is voor de activiteiten die hij onderneemt, binnen of buiten de school.
De leerling krijgt ruimte om een mening te geven over de lessen.	De leerling heeft zicht op de eigen leerdoelen. Het is duidelijk voor de leerling wat en waarom hij datgene leert.	De leerling kiest zelf eigen leerdoelen en reflecteert daarop met de leraar en andere leerlingen.	De leerling neemt regie om te werken aan eigen leerdoelen en evalueert het bereiken daarvan met leraar en medeleerlingen.
De leerling heeft zicht op de leerdoelen.			
De leerling krijgt feedback op de leerdoelen van de leraar.	De leerling krijgt feedback van de leraar op de eigen leerdoelen en geeft ook feedback aan andere leerlingen.	De leerling evalueert op het bereiken van doelen met de leraar en medeleerlingen. De leerling heeft zicht op andere mogelijke leerdoelen.	

1.2 Leerlingen ervaren autonomie

leerling is zelfredzaam	leerling is zelfstandig	leerling maakt keuzes	leerling bepaalt
Leerlingen verwerken de leerinhouden na een instructie zelfstandig met verwerkingsmateriaal.	Leerlingen ervaren dat de leraar voorstructureert wat en hoe er geleerd wordt. Zij zelf mogen kiezen waar, wanneer of met wie zij dat doen.	Leerlingen ervaren een voorgestructureerde (digitale) leeromgeving waaruit zij keuzes kunnen maken voor wat zij willen leren.	Leerlingen ervaren dat de leeromgeving zowel binnen als buiten de school te vinden is en dat zij daarin zelf kunnen aangeven wat zij hoe, wanneer en met wie willen leren.
Leerlingen ervaren dat zij zelf aan de slag kunnen binnen vooraf vastgestelde kaders, zoals klassenregels en bepaalde tijd.	Leerlingen mogen hun werk plannen in zelfstandig werketijd.	Leerlingen ervaren dat zij hun werk kunnen inplannen in de dag en daarbij kunnen aangeven met wie zij waar willen werken.	Leerlingen gebruiken (week) planners om aan te kunnen geven wat zij waar, wanneer en met wie gaan doen.
Focus van de leraar ligt op het bereiken van zelfredzaamheid.	Focus van de leraar ligt op het aanleren van eigen verantwoordelijkheid.	Focus ligt op het leren maken van verantwoorde keuzes.	Focus ligt op het leren grip te krijgen op de eigen leer- en ontwikkelingsweg.

1.3 Leerlingen ervaren dat hun persoonlijke en sociale ontwikkeling net zo belangrijk is als hun cognitieve ontwikkeling

leerling is zelfredzaam	leerling is zelfstandig	leerling maakt keuzes	leerling bepaalt
Minimaal twee keer per jaar staan leerlingen samen met een medewerker stil bij hun sociaal-emotionele ontwikkeling, door bijvoorbeeld een vragenlijst of een gesprekje. Het resultaat daarvan wordt besproken met ouders.	Leerlingen beantwoorden regelmatig vragen over hun welbevinden en betrokkenheid. Er wordt apart tijd ingeroosterd om aan sociaal-emotionele ontwikkeling te werken. De opbrengst daarvan wordt besproken met leerling en ouders.	Leerlingen reflecteren op hun persoonlijke groei en sociale ontwikkeling met behulp van daartoe ontwikkelde ontwikkellijnen. Leerlingen ervaren coaching en ondersteuning bij wat zij persoonlijk spannend vinden om te doen en stellen hiervoor ook doelen op ('ik wil zonder blozen een presentatie geven in de klas')	Leerlingen ervaren dat hun persoonlijke, sociale en cognitieve ontwikkeling ononderbroken doorloopt: op school, na school en thuis. Ouders, pedagogisch medewerkers en leraren coachen leerlingen bij hun sociaal- emotionele en persoonlijke ontwikkeling.

1.4 Leerlingen hebben zicht op hun eigen ontwikkeling

leerling is zelfredzaam	leerling is zelfstandig	leerling maakt keuzes	leerling bepaalt
Leerlingen hebben zicht op hun ontwikkeling door rapportgesprekken met hun leraar en hun ouders. Ze weten op welk niveau ze werken.	<p>Leerlingen hebben zicht op hun vorderingen op een aantal vakonderdelen of taakdoelen.</p> <p>In leerlinggesprekken over vorderingen wordt samen met leerlingen en ouders gereflecteerd op een aantal vaste en een paar gekozen onderwerpen.</p> <p>Leerlingen leren om taakdoelen bij te houden op een doelenkaart.</p>	<p>Leerlingen hebben zicht op de leerlijnen van de schoolvakken waaraan zij werken en hebben beelden bij de manier waarop die aan elkaar raken of geïntegreerd zijn.</p> <p>Leerlingen reflecteren met hun leraar en hun ouders op hun vorderingen op de gehele leerlijn.</p> <p>Leer- en ontwikkellijnen omvatten de brede ontwikkeling: niet alleen de cognitieve, maar ook de sociaal-persoonlijke doelen komen daarin aan bod.</p>	<p>Leerlingen volgen zichzelf met behulp van een volg-jezelf-systeem, waarin ook het informeel leren een plek heeft (wat je buiten school leert, telt mee).</p> <p>Leerlingen reflecteren op hun ontwikkeling met de betrokken volwassenen om hen heen.</p> <p>Leerlingen hebben zicht op grotere leereenheden/vakgebieden waarbinnen zij zich kunnen ontwikkelen.</p>

1.5 Leerlingen ervaren afgestemde didactiek

leerling is zelfredzaam	leerling is zelfstandig	leerling maakt keuzes	leerling bepaalt
<p>De leerling ervaart dat er minimaal drie niveaus van instructie en verwerking worden aangeboden.</p> <p>De leerling heeft zicht op het eigen niveau bij diverse vakonderdelen.</p>	<p>De leerling verwerft en verwerkt kennis en vaardigheden aan de hand van een lineaire (methodische) leerlijn die is verdeeld in overzichtelijke stappen.</p> <p>Passende activiteiten zijn ingepland per leerling of per niveaugroep. Tempoverschillen zijn mogelijk.</p> <p>De leerling heeft zicht op de stappen die nog gezet moeten worden om een bepaald niveau of doel te behalen.</p>	<p>Leerlingen werken op basis van een zoveel mogelijk gepersonaliseerde leerlijn.</p> <p>De leerling maakt keuzes uit een gepersonaliseerde leervoorraad; de leraar biedt verschillende opties om opdrachten uit te voeren.</p> <p>De leerling heeft zicht op de leerlijnen en de mogelijke stappen die daarbinnen gezet kunnen worden.</p>	<p>Elke leerling heeft een eigen leertraject: de leraar is met name faciliterend aan dit traject.</p> <p>De leerling maakt keuzes voor inhouden en eigen onderzoek op basis van gesprekken over de leefwereld. Interesse en motivatie zijn leidend bij deze keuzes.</p> <p>De leerling heeft systematisch overleg over de eigen vorderingen en de stappen die gezet zijn om tot het eigen gestelde doel te komen.</p>

Innovatieve teams

2.1 Gedeelde visie en opvattingen

beginnende betrokkenheid

verduurzaamde betrokkenheid

Teamleden werken vanuit verschillende ideeën en uitgangspunten. Er ontstaat langzaam een behoefte aan meer afstemming tussen (groepen) collega's over de gezamenlijke visie op onderwijs.

Een groter wordend deel van het team deelt dezelfde uitgangspunten en opvattingen over goed onderwijs en steeds meer teamleden doen actief mee in de discussie daarover.

In specifieke groepen (management, een bouw) is de visie al scherper benoemd en herkenbaar.

De onderwijsvisie is gedeeld en wordt gedragen door bijna de hele leergemeenschap (het team) en dat is zichtbaar in de praktijk.

De onderwijsvisie wordt regelmatig op de agenda gezet en besproken met anderen. Alle medewerkers voelen zich hierdoor aangesproken.

De onderwijsvisie is gedeeld en wordt gedragen door iedereen die deel uitmaakt van de leergemeenschap, deze wordt regelmatig besproken en is zichtbaar in de praktijk.

Mensen zeggen dat zij voelen dat de visie is verweven met het dna van de school.

Er is een hoge mate van betrokkenheid bij de waarden en opvattingen van de school/ het kindcentrum en een zeer consistente aanpak in al het handelen.

2.2 Gedeelde verantwoordelijkheid voor alle leerlingen

beginnende betrokkenheid

verduurzaamde betrokkenheid

Teamleden voelen zich vooral verantwoordelijk voor hun eigen groep leerlingen.

Een paar kleine groepen, bijvoorbeeld in een leerjaar of bouw, voelen tot op zekere hoogte een gedeelde verantwoordelijkheid voor de kinderen.

Er zijn een paar vergaderingen per jaar over het leren van de kinderen en hun voortgang, meestal georganiseerd per groep.

Sommige teamleden voelen zich verantwoordelijk voor alle kinderen in de school.

Een paar kleine groepen voelen een gedeelde verantwoordelijkheid voor alle kinderen voor wat betreft een specifiek vakgebied (lezen, rekenen) of een leerjaar (onderbouw, groep zes).

Er zijn systematisch schoolbrede vergaderingen over de voortgang van grotere groepen kinderen (unit/ domein) in de school.

Collega's volgen leerlingen terwijl die aan het werk zijn.

Er is een groeiend gevoel van verantwoordelijkheid voor het leren, de voortgang en de successen van alle kinderen in de school.

Er zijn vaak vergaderingen en groepsgesprekken over het leren, de voortgang en de successen van alle kinderen.

Er is een gedeeld verlangen om het zo goed mogelijk te doen voor alle kinderen in de school.

Er is gezamenlijk (online) overleg en continue professionele uitwisseling over kinderen die je gedurende de dag digitaal volgt.

Er is een regelmatige en diepgaande schoolbrede dialoog over het leren, de voortgang en het succes van individuele kinderen.

2.3 Professionals met diverse achtergronden werken samen ten behoeve van het leren en ontwikkelen van alle kinderen

beginnende betrokkenheid		verduurzaamde betrokkenheid	
Leraren werken vooral alleen. Ze richten zich op hun eigen doelen, vertrouwen op hun eigen oordeel en delen soms hun praktijken en aanpakken.	Een aantal leraren werkt samen door activiteiten samen te plannen en uit te voeren, en door mee te doen aan gezamenlijke projecten met anderen.	Leraren werken steeds meer samen, delen ideeën in vergaderingen, op een digitaal prikbord en door collegiale consultatie en teamteaching.	Gezamenlijke voorbereiding van lessen en leeractiviteiten is de normaalste zaak van de wereld.
Een aantal collega's werkt samen en deelt ervaringen over lessen en aanpakken.	Sommige ondersteuners (onderwijsassistenten, kinderopvangmedewerkers) werken intensief samen, maar dat is geen gemeengoed.	De achtergronden en expertises van de medewerkers zijn belangrijk en worden ingezet om tot nieuwe ideeën en aanpakken te komen. Er zijn meerdere voorbeelden van samenwerking tussen leraren en ondersteuners.	Iedereen deelt successen en ervaringen meteen met de anderen. Samenwerking tussen leraren en ondersteuners gebeurt overal.

2.4 Een reflectieve onderzoekende houding en praktijkonderzoek

beginnende betrokkenheid		verduurzaamde betrokkenheid	
Nieuwe ideeën komen via enkele leraren de school in.	Sommige teamleden zijn betrokken bij activiteiten om het leren en lesgeven te versterken op basis van data, leerlingobservaties en coaching, actieonderzoek of het analyseren van leerlingwerk.	Veel teamleden zijn actief betrokken bij diverse manieren van onderzoeken, en kritisch kijken naar (en het verbeteren van) de eigen onderwijspraktijk.	Teamleden hebben allemaal een onderzoekende houding en een behoefte om te weten hoe het gaat en hoe het nog beter kan.
Dataverzameling of het gebruik van (toets)gegevens om het lesgeven bij te sturen is beperkt.	Het verzamelen van (toets)gegevens en het gebruik ervan voor lesontwerp is wisselend door de school.	Dataverzameling gebeurt door de hele school heen op dezelfde manier en wordt op diverse manieren ingezet om het onderwijs te verbeteren.	Teamleden gebruiken allerlei verschillende manieren om het eigen lesgeven te onderzoeken en te verbeteren.
Toetsgegevens worden gezien als eindopbrengst en vaak ook als de verantwoordelijkheid van iemand anders		Databesprekingen vinden ook plaats in een intervisiecontext, waarin collega's samen cases bespreken om van te leren.	Allerlei soorten gegevens worden verzameld, geanalyseerd en meteen gebruikt om dit continue verbeterproces te ondersteunen.
Een paar collega's zijn belast met de taak om de toetsgegevens te analyseren en te zorgen voor eventuele bijstelling van de aanpak.			Teamleden gebruiken diverse vormen van collegiaal data-overleg en intervisie.

2.5 Leren in netwerken en in samenwerking met partners

beginnende betrokkenheid		verduurzaamde betrokkenheid	
Het contact met andere scholen beperkt zich tot bovenschoolse bijeenkomsten.	Een aantal teamleden is geïnteresseerd in samenwerking en doet mee in netwerken of leergemeenschappen buiten de school om er ideeën op te doen voor het onderwijs.	Veel leraren zijn betrokken bij externe netwerken en halen daar nieuwe ideeën aanpakken vandaan.	
Er is een beperkt aantal netwerken of samenwerkingsverbanden waarmee de school contact heeft.	Externe bronnen om ideeën op te doen worden door veel mensen bruikbaar gevonden.	Er zijn belangrijke en productieve verbindingen met andere scholen en netwerken.	
De school functioneert relatief geïsoleerd van de omgeving.	Er is betrokkenheid bij de instanties en organisaties in de directe schoolomgeving en de school grijpt mogelijkheden aan om de samenwerking met partners in de omgeving uit te breiden.	De school heeft een uitgebreide samenwerking met partners in de omgeving, zoals sociale, culturele en maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven.	

Leidinggeven aan innovatief onderwijs

3.1 Creëren van een lerende cultuur

Licht aanwezig		Sterk aanwezig	
De leidinggevende zorgt voor enige support voor informeel leren.	De leidinggevende geeft ruimte aan informeel leren door tijd en ruimte te bieden voor onder andere intervisie en bij elkaar kijken.	De leidinggevende organiseert momenten om van en met elkaar te kunnen leren en de professionele dialoog te stimuleren.	De leidinggevende ondersteunt een cultuur die samen leren en ontwikkelen ondersteunt, door veel autonomie te bieden aan het team.
Reflecteren vindt plaats op individuele basis of is ingebed in teamscholing.	Voortdurende professionele ontwikkeling wordt aangemoedigd.	Er worden diverse werkwijzen gehanteerd om van en met elkaar te leren, zoals het delen van <i>best practices</i> , 'kijken door de ogen van leerlingen', actieonderzoek en <i>Lesson Study</i> .	Collega's ervaren betrokkenheid en verantwoordelijkheid voor het onderhouden van de lerende cultuur.
Professionalisering gebeurt in teamverband en individueel.	Collega's delen hun goede voor- beelden met elkaar en wisselen kennis en ervaringen uit.	Het is helder wat de gewenste schoolontwikkelthema's zijn en hoe de individuele professionalisering van teamleden daarmee samenhangt.	Collega's zijn nieuwsgierig naar nieuwe oplossingen voor nieuwe vragen, zijn positief-kritisch naarelkaars ideeën en durven elkaar aan te spreken op gedrag, met behoud van relatie.
	Een groep kartrekkers (MT/IB) analyseert de stand van zaken met betrekking tot de lerende cultuur en komt op basis daarvan tot een plan.		Er is veel aandacht voor de transfer van opgedane kennis naar de praktijk.

3.2 Leidinggeven aan de onderzoekende cultuur

Licht aanwezig		Sterk aanwezig	
De schoolleider werkt aan het onderlinge vertrouwen en de visie op leren.	De leidinggevende stuurt aan op reflectie en stelt vragen om het onderzoekende vermogen van het team te vergroten. Diverse gespreks- en feedbackvormen worden ingezet om het gesprek te bevorderen.	De leidinggevende faciliteert het leer- en ontwikkelproces van de professionals in de school en monitort en ondersteunt dit.	Professionals staan open voor nieuwe ideeën op het gebied van onderzoek en creëren met elkaar een effectieve leeromgeving voor het zelf doen van praktijkonderzoek.
Een aantal teamleden doet mee in het initiëren van activiteiten ten behoeve van teamleren.	Managementteamleden en bouwcoördinatoren worden gevraagd een leerteam onder hun hoede te nemen.	Vormen van leergemeenschappen en leerteams, zoals ontwerpgroepen en datateams, worden ingezet om gezamenlijk onderzoek en proeftuintjes te bevorderen.	Er wordt van en met elkaar geleerd en het leren staat bij iedereen centraal.
	Leraren delen op verschillende manieren kennis met elkaar en praten elkaar bij over wat zij (elders) geleerd hebben.	De opbrengsten van het onderzoeks- en ontwerpproces worden actief ingezet in nieuwe werkpraktijken.	Collega's onderzoeken samen in professionele leergemeenschappen. Ook studenten doen daaraan mee, om recente kennis in te brengen en toe te passen.

3.3 Gedeeld/gespreid leiderschap

inspirerend leiderschap	gedeeld leiderschap	transformationeel leiderschap	gespreid leiderschap
De leidinggevende inspireert en motiveert collega's, gericht op het bereiken van een gewenste verandering.	De leidinggevende is erop gericht onderdelen van de ingezette verandering zo te delen met collega's dat de betrokkenheid en samenwerking groter wordt. De leidinggevende oefent in het kijken met een open, waarderende bril en een <i>verandermindset</i> .	De leidinggevendenden ondersteunen collega's, gericht op professionele en intellectuele uitdaging. De transformationeel leidinggevende stimuleert participatie en initiatief van medewerkers. De intrinsieke motivatie van collega's, om zich naar vermogen maximaal in te zetten voor de schoolontwikkeling, wordt aangesproken. De intrinsieke motivatie van collega's, om zich naar vermogen maximaal in te zetten voor de schoolontwikkeling, wordt aangesproken.	Er is in hoge mate sprake van professionele ruimte. Expertises worden gebundeld en collega's erkennen elkaars waardevolle invloed (wederzijdse aantrekkelijkheid). Expertise wordt dagelijks ingezet om gemeenschappelijke doelen te bereiken. Formeel en informeel leiderschap worden afgewisseld door diverse collega's in het team.

3.4 (Bege)leiden van de onderwijskundige inrichting

beginnende betrokkenheid	verduurzaamde betrokkenheid
De schoolleiding neemt het team mee in het oppakken van nieuwe aanpakken en werkwijzen, meestal samen met een externe begeleider.	De schoolleiding faciliteert teamleermomenten waarin collega's met elkaar nieuwe aanpakken en werkwijzen ontwikkelen. Externe begeleiding is gericht op het faciliteren van het ontwerpproces
	Een aantal collega's heeft als taak de innovatie en onderwijskundige aanpakken af te stemmen met de visie, en deze samen met collega's te ontwerpen en in te voeren (denk aan inzet innovatiecoaches, MLI). Externe begeleiding is gericht op ondersteuning van de schoolfacilitators (voorbereidingsgroep/ train-de-facilitator).
	Alle collega's nemen met regelmaat het voortouw in verschillende onderwijskundige veranderprocessen, en begeleiden dan het ontwerp-proces en de uitvoering van nieuwe werkwijzen en aanpakken met collega's. Externe begeleiding wordt ingezet om nieuwe ontwerpprocesmethodieken uit te proberen (zoals DOT /Lesson Study) en om de eigen begeleidingsvaardigheden te versterken.

3.5 (Bege)leiden van de visieontwikkeling

beginnende betrokkenheid	verduurzaamde betrokkenheid
De leidinggevende heeft een visieontwikkelingsopdracht geformuleerd voor de school en deze gedeeld met een of meer collega's.	Visieanalysemodellen worden ingezet om helderheid te krijgen over de huidige en gewenste stand van zaken.
De leidinggevende overweegt diverse aanpakken voor een gezamenlijk visietraject.	Een koplopersgroep (visiegroep) wordt ingericht om een gezamenlijke visieverkenning voor te bereiden met het team.
	De visiegroep doet (praktijk) voorstellen om de doorgaande lijn in didactische en pedagogische aanpak van de school te onderzoeken en te versterken. De eerste resultaten uit een visiegroep worden zichtbaar en gedeeld in teambijeenkomsten. De schoolleiding en ontwerpgroep zetten de visie regelmatig op de agenda en bespreken deze ook met anderen (ouders, staf, externen).
	Collega's bespreken hun eigen onderzoeks- en ontwerp-resultaten in het licht van de visie: Matchen productenafdoende? Hoe scherpt de praktijk de visie aan en andersom?

3.6 Verantwoording van de aanpak

beginnende betrokkenheid

verduurzaamde betrokkenheid

De leidinggevende en de direct bij het onderwijs betrokken collega's verantwoorden het onderwijs aan ouders en omgeving.

Afzonderlijke collega's zijn zich in meer of mindere mate bewust van, en meer of minder betrokken bij, de werkwijzen die in de school gehanteerd worden om het onderwijs in te richten en te verantwoorden.

De verantwoordelijkheid voor externe verantwoording, zoals aan de inspectie, ligt bij MT en IB.

De leidinggevende en een aantal aangewezen collega's verantwoorden het onderwijs in brede zin naar kind, ouders en omgeving.

Het team is zich bewust van de werkwijzen en aanpakken die in de school gehanteerd worden om het onderwijs in te richten, en kan het handelen verantwoorden.

De verantwoordelijkheid voor externe verantwoording, zoals naar inspectie, ligt bij MT, IB, unit/bouwcoördinatoren en specialisten (taal/rekenen/gedrag etc.).

Een grotere groep aangewezen collega's verantwoordt resultaten en opbrengsten van het onderwijs in brede zin naar kind, ouders en omgeving.

Het team werkt actief aan een gemeenschappelijk kwaliteitsbewustzijn, onderzoekend handelen en een gemeenschappelijke taal om het onderwijs ten opzichte van de visie te kunnen verantwoorden.

MT, IB, coördinatoren en specialisten ondersteunen teamleden zoveel mogelijk om de eigen verantwoordelijkheid voor externe verantwoording zelf te kunnen dragen.

Alle collega's zijn aanspreekbaar op de onderwijskwaliteit en opbrengsten in brede zin.

Alle collega's kunnen op basis van hun professionaliteit hun eigen handelen en dat van anderen verantwoorden ten opzichte van de visie van de school, en ten opzichte van de eigen en externe waarden en normen die aan het onderwijs gesteld worden.

De verantwoordelijkheid voor externe verantwoording ligt bij het hele team.

Organisatie van innovatief onderwijs

4.1 Structuur, taken en verantwoordelijkheden zijn passend bij de visie

Beginnende betrokkenheid		Verduurzaamde betrokkenheid	
De structuur en het organigram in de school zijn afgestemd op toegekende taken en verantwoordelijkheden.	De structuur en de organisatie van de school zijn ingericht volgens leidende principes in de visie, zoals gedeelde taakverantwoordelijkheid.	De structuur en organisatie voorzien in (onder andere) onderzoeksgroepen, teacher <i>leadership</i> en ontwikkelteams.	De structuur en de organisatie van de school zijn ingericht volgens de principes van co-creatie en eigen initiatief.
	In de school zie je onder andere taakverantwoordelijke groepen, bouwteams met eigen ontwikkelverantwoordelijkheid.	Taken worden toegekend op basis van kwaliteiten en motivatie om te willen ontwikkelen.	Zelfsturing en collectieve verantwoordelijkheid vormen het uitgangspunt voor het oppakken van taken/werk dat voorhanden is
	De mate van zelfsturing van personeel loopt gelijk op met de mate van zelfsturing van leerlingen.	Collega's ervaren dat hun initiatief leidt tot nieuwe samenwerking, aanpakken of werkwijzen.	

4.2 Dag- en weekindelingen matchen met de visie

Licht aanwezig		Sterk aanwezig	
De dagindeling is gepland rondom instructies in de basisvakken en er is ruimte voor creatieve en wereldoriënterende vakken op vaste momenten in het dag- of weekrooster.	De dagindeling is in grotere blokken gepland rondom de basisvakken, waarin tijd is voor instructies en zelfstandig werken.	De dagindeling bestaat uit momenten voor instructie in basisvaardigheden binnen thema's en tijd voor zelfstandig werken aan onderzoek en ontwerp.	De dagindeling wordt samen met de leerlingen bepaald: wanneer plannen we instructies in voor basisvaardigheden en tijd voor zelfstandig onderzoek en ontwerp?
De leraar plant de inhoud aan de hand van methodes over de schoolweken	Er zijn ook blokken voor wereldoriëntatie, thematisch en cultuuronderwijs.	De leraar plant de activiteiten per periode aan de hand van het gehanteerde thema.	De inloop en afsluiting van de dag zijn gericht op reflectie van het geleerde en planning van de dag erna.
	De leraar plant het WO- of cultuurblok per periode aan de hand van het gehanteerde thema.	De inloop en afsluiting van de dag zijn gericht op reflectie.	In de week is per kind tijd gepland voor coach- en leergesprekken.
		Per periode is per kind tijd gepland voor coach- en leergesprekken.	

4.3 Flexibele onderwijstijden

Licht aanwezig		Sterk aanwezig	
Kinderen kunnen voor en/ of na school terecht bij de samenwerkende BSO, mits zij daarvoor een zorgpakket hebben.	Kinderen kunnen buiten school terecht bij gezamenlijk georganiseerde activiteiten onder de noemer verlengde schooldag. BSO/kinderopvang en school werken daarbij samen.	Kinderen maken gebruik van een geïntegreerde leer-werkomgeving waarin medewerkers van de kinderopvang/BSO en de school gezamenlijk activiteiten uitvoeren. Het kindcentrum is open tussen 7.30 en 19.00.	Kinderen kunnen vijftig weken per jaar terecht in het kindcentrum en hebben daarbuiten toegang tot hun eigen online leeromgeving. Zij mogen in overleg hun vakanties plannen.
Schooltijden zijn regulier. Veel kinderen blijven over.	Schooltijden zijn regulier of er is een continurooster. Alle kinderen blijven over.	Pauzes zijn per unit of cluster van groepen ingeroosterd in de dag.	Kinderen kiezen zelf wanneer zij pauze nemen.

4.4 Samenwerking met andere partijen (BSO, PSZ, VO)

Face tot face

School en de andere partij zoeken elkaar op als daar aanleiding voor is. Ze werken incidenteel samen, bijvoorbeeld in projecten. Overleg op bestuurlijk en beleidsmatig niveau is incidenteel en ad hoc.

Hand in hand

School en de andere partij werken structureel samen, op alle niveaus (bestuur, management en medewerkers).

Er is regelmatig contact op zowel management- als bestuurlijk niveau, en visie en doelen worden op elkaar afgestemd.

Er is sprake van meerjarige afstemming of structureel doorlopende ontwikkelingslijnen.

All-in one

School en de andere partij zijn opgegaan in één organisatie met één team en één management. (Integraal Kindcentrum/0-14). Pedagogisch medewerkers en leraren (PO en VO) werken samen op de werkvloer.

ICT in innovatief onderwijs

5.1 Een beredeneerde visie op onderwijs inclusief de rol van ICT

Licht aanwezig		Sterk aanwezig	
<p>Directeur en enkele teamleden hebben aandacht voor de plaats die ICT in het gekozen onderwijsconcept kan innemen.</p> <p>Vier in balans: het is bekend dat er een samenhang is tussen het hebben van een visie op onderwijs, de gekozen infrastructuur, toepassingen en benodigde bekwaamheid van leraren.</p> <p>Ethiek: directie realiseert zich dat ICT impact heeft op de waarden van de school en reageert op situaties die zich voordoen. Directie realiseert zich dat beleid leidt tot een proactieve houding.</p>	<p>Er is een gedeelde visie op kwalitatief goed en doelmatig onderwijs en de plaats die ICT daarbij inneemt.</p> <p>Participatie in kenniskringen en werkgroepen (intern en extern) is vanuit taakbeleid belegd bij groepjes leraren.</p> <p>Ethiek: directie heeft de waarden verbonden aan beleid en ondergebracht in de visie op ICT. Teamleden kunnen beredeneren waarom ze bepaalde toepassingen wel of niet gebruiken.</p>	<p>ICT wordt daar in praktijk gebracht waar het onderwijs er beter van wordt en leraren ervaren er de voordelen van.</p> <p>Wetende dat beleid voor leermiddelen, ICT-bekwaamheid en infrastructuur met de onderwijsvisie samenhangt, worden veranderingen binnen een domein doorgezet naar andere domeinen.</p> <p>Ethiek: het team signaleert proactief ethische vraagstukken rond ICT en bespreekt deze door ze expliciet te koppelen aan de waarden van de school.</p>	<p>Er zijn meerdere aanspreekpunten in het team waar ICT belegd is. ICT-ontwikkelingen worden gemonitord, beproefd, bewust geselecteerd en benut op basis van de onderwijsvisie.</p> <p>Alle partijen werken structureel samen, op alle niveaus (bestuur, management en medewerkers).</p> <p>Leermiddelenbeleid, beleid voor ICT-bekwaamheid en infrastructuur zijn afgestemd op elkaar vanuit de visie op onderwijs.</p> <p>Ethiek: de waarden van de school zijn leidend voor de beslissingen over ICT.</p>

5.2 Een uitgewerkt beleid voor bekwaamheid inclusief de rol van ICT

> Zie Handreiking ict-bekwaamheid van Kennisnet, De rol van ICT in hoofdstuk 3 en ICT-bekwaamheid in hoofdstuk 5

Licht aanwezig		Sterk aanwezig	
<p>Directie en team snappen de noodzaak tot beleid rond kennis en vaardigheden die belangrijk zijn om ICT te laten renderen.</p> <p>Digitale geletterdheid: enkele leraren weten dat ICT-basisvaardigheden belangrijk zijn en/of oriënteren zich op mediawijsheid en informatievaardigheden in hun les.</p> <p>Leersituatie: enkele geïnteresseerde leraren gebruiken ICT-toepassingen voor didactische doelen.</p> <p>Directie denkt na over communicatiebeleid met betrekking tot ouders en leerlingen.</p>	<p>Directie en team maken afspraken om ICT-bekwaamheid als doel te formuleren. Voorlopers worden benaderd om een rol te spelen in dit proces.</p> <p>Het team snapt de noodzaak om leerlingen complexe digitale vaardigheden aan te leren (zoals mediawijsheid en computational thinking) en enkele collega's passen vormen van digitale didactiek toe in hun klas.</p> <p>Er zijn afspraken over volgsystemen en administratieve pakketten en over de communicatie met leerlingen en ouders, passend bij de AVG.</p>	<p>ICT-bekwaamheid is opgenomen in de gesprekkencyclus als een doorlopend aandachtspunt.</p> <p>Het team is getraind in de door de organisatie vastgestelde basisvaardigheden. Mediawijsheid en informatievaardigheden zijn geïntegreerd in verschillende vakgebieden.</p> <p>In klassen is te merken dat leraren in staat zijn om een veilig digitaal klimaat te creëren.</p> <p>Leersituatie: leraren beschikken over vaardigheden om ICT in hun les te betrekken. Ze kennen de verschillende soorten ICT die in de eigen context goed werken.</p>	<p>ICT-bekwaamheid is onderdeel van de professionele houding van iedereen. Veel leraren participeren in netwerken binnen en buiten het bestuur.</p> <p>Strategisch schoolbeleid zorgt voor een integrale aanpak van digitale geletterdheid in het lesprogramma. De kennis over digitale geletterdheid is actueel en op peil.</p> <p>Communicatie met leerlingen en ouders verloopt natuurlijk en het team voelt de voordelen van duidelijke afspraken hierover.</p>

5.3 Een uitgewerkt beleid voor digitale leermiddelen passend bij de visie op onderwijs

Licht aanwezig			Sterk aanwezig
<p>Proces: er is een besef dat leermiddelenbeleid bepaald moet worden. Het keuzeproces voor leermiddelen is voornamelijk gebaseerd op spontane vergelijkingen met andere scholen.</p> <p>Aanschaf: een aantal leraren schaft (zelf) ICT-leermiddelen aan op basis van een inschatting van leerlingbehoeften.</p> <p>Implementatie: er is een beetje aandacht voor implementatie van nieuwe (digitale) leermiddelen.</p>	<p>Er is een beeld van welk leermateriaal bij het onderwijs van de school past.</p> <p>Proces: er is een stappenplan gemaakt voor leermiddelenbeleid en stappen worden projectmatig uitgevoerd.</p> <p>Het keuzeproces gebeurt systematischer door opstellen van criteria, en oriëntatie op de markt leidt tot keuzes.</p> <p>Aanschaf: aanbesteding op enkele onderdelen wordt uitgevoerd.</p> <p>Gebruik: methode is een springplank naar andere materialen.</p>	<p>Vanuit de onderwijsvisie is in beeld gebracht welke leermaterialen nodig zijn.</p> <p>Het keuzeproces richt zich op leermiddelenbeleid, met goede criteria, oriëntatie, proefgebruik, communicatie met leveranciers en/of dienstverleners.</p> <p>Aanschaf: aanbesteding op verschillende aspecten van het leermiddelenbeleid, zoals: contractbeheer, implementatie, hulp bij gebruik en aanschaf.</p> <p>Gebruik: bewuste mix van methode en andere materialen (ook open materialen).</p>	<p>Vanuit strategische keuzes is er een doorlopende cyclus waarin leermiddelenbeleid is geregeld.</p> <p>Het team is volledig op de hoogte, ziet de voordelen van gezamenlijk beleid en doet verbetervoorstellen.</p> <p>Er is een bewuste keuze voor verschillende servicelevels in contracten.</p> <p>Samenwerking met andere besturen wordt gebruikt om inkoopvoordeel te behalen en kennis uit te wisselen.</p>

5.4 Een uitgewerkt beleid voor infrastructuur passend bij de visie op onderwijs

Licht aanwezig			Sterk aanwezig
<p>Directie begint zich bewust te worden van de wenselijkheid om overal flexibel te kunnen werken en samen te werken binnen en/ of buiten het klaslokaal of het schoolgebouw.</p> <p>De keuzes voor administratiepakketten en platforms zijn centraal gemaakt. Directie volgt hierin en inventariseert de gebruikte apparaten en licenties.</p> <p>Directie/bestuur bereidt zich voor op het kiezen van een goede ICT-leverancier. Functionele wensen worden in kaart gebracht voor standaard ICT-middelen (apparaten, verbinding met het netwerk en het internet).</p>	<p>Functionele vragen vanuit de onderwijspraktijk vormen de basis voor de keuze rond devices, internettoegang en beheer.</p> <p><i>> Zie ook De rol van ICT in hoofdstuk 8</i></p> <p>Directie zorgt dat enkele leraren hun ervaringen rond gebruik van de platforms en technologie structureel delen met hem en collega's. Gerichte vragen aan ICTondersteuners worden naar tevredenheid beantwoord.</p>	<p>De teams en de leerlingen hebben devices in gebruik die ondersteunend zijn aan de gebruikte leerstof en methoden. Zowel binnen als buiten de school is het gebruik gegarandeerd. Mogelijkerwijs ook thuis.</p> <p>Bij vragen en problemen met een mobiel device is er een beschikbaar aanspreekpunt vanuit de leverancier, die zorgt voor een oplossing op afstand (Mobile Device Management), of voor vervanging van een apparaat.</p>	<p>Infrastructuur: team kan overal en met elk ICT-apparaat gebruikmaken van middelen om te leren en te werken.</p> <p>Directie en team leveren proactief hun functionele vragen aan de externe leverancier, die een antwoord formuleert in ICT-oplossingen.</p>